

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Krzysztof Napierski

To testament tych, którzy tam zginęli

Publikowane od

18.09.2020 12:18:59

W 81. rocznicę agresji sowieckiej na Polskę, mawianie uczcili wiatowy Dzie Sybiraka i upamiętnili ofiary wschodniego totalitaryzmu. Czwartkowe uroczystości, na które zaprosili mieszkańców Związek Sybiraków i Burmistrz Miasta Mława, rozpoczęły się mszą św. w kościele pw. św. Trójcy. Następnie ich uczestnicy spotkali się przy pomniku Sybiraków na cmentarzu parafialnym.

Spotkanie na nekropolii przy kościele pw. św. Wawrzyńca, o którego oprawy artystycznej zadbał uczniowie Zespołu Szkół nr 4 w Mławie pod kierunkiem nauczyciela Pawła Stawińskiego, rozpoczęło i przywitało zgromadzonych Grzegorz Dzikowski, syn obecnego na uroczystości prezesa mławskiego oddziału Związku Sybiraków Stefana Dzikowskiego. Po wysłuchaniu hymnów państwowego i Sybiraków oraz modlitwie poprowadzonej przez Dziekana Dekanatu Mławskiego Wschodniego ks. Sławomira Krasińskiego, przybliżył tragiczną historię ofiar wschodniego totalitaryzmu, męczonych i wywołanych w głąb Rosji. Mówił także o działaniu samego związku, dzięki której pamięć tamtych wydarzeń jest wciąż żywa. – Drodzy Sybiracy, dziękujemy za wasz trud, za wasze cierpienie i upokorzenie, bo z tego zrodziła się wolna Polska. Jednocześnie składamy wam wielki hołd, uznanie oraz szacunek za to, co dla nas zrobiliście. My, współczesne pokolenia, doświadczyliśmy wszelkich starań, aby te wojenne, dramatyczne dzieje trwały w pamięci i świadomości kolejnych pokoleń. Trzeba oddawać hołd i czcić bohaterom poległym, ale i żyjącym dzisiaj, bo jest ich niestety coraz mniej – podkreśla Grzegorz Dzikowski.

Do bolesnych wydarzeń Golgoty Wschodu nawiązuje w swoim wystąpieniu Burmistrz Miasta Mława Sławomir Kowalewski. Dziękował Związkowi Sybiraków oraz wszystkim uczestnikom wczorajszych uroczystości za pielęgnowanie pamięci ofiar wojny i totalitaryzmu, a zarazem apelował o podejmowanie działań na rzecz pokoju obecnych i przyszłych generacji. – Nie pozwólcie zapomnieć o tym. Pamiętaj, że jesteś Polkiem; pamiętaj, że jesteś Polakiem. To testament tych, którzy tam zginęli. To testament tych, którzy tam zostali. To testament tych, którzy zostali zamordowani – dlatego że byli Polakami [...]. To lekcja dla nas, żyjących Polaków. Róbmy wszystko, żeby to się nie powtórzyło. Nie budujmy w swoich sercach i umysłach uczucia nienawiści. Budujmy w sobie uczucie miłości – zwraca się do zgromadzonych burmistrz.

Starosta Mławski Jerzy Rakowski przypomina wydarzenie, które zapoczątkowało czwarty rozbiór Polski: pakt o nieagresji zawarty między III Rzeszą a Związkiem Radzieckim. – Podzielili Polskę równo na pół. Stalin, jak mówią historycy, z satysfakcją podpisał to porozumienie pięćdziesięciometrowym podpisem. Zrealizował tak naprawdę plan, który chciał zrealizować w roku '20. Nie udało się, dzięki Polakom, wielkiemu porozumieniu i wielkiej odwadze. Ale te plany czegoś czas były w jego głowie – mówi starosta. Odwoływał się także do późniejszych konfliktów niszczących rodki i wschodnią Europę, również tych, które możemy dzisiaj znaleźć poprzez rodki masowego przekazu. Apelował do współczesnych o czerpanie nauki z tej tragicznej historii.

Swoje słowa za pośrednictwem przekazanego listu wystosowała do obecnych Poseł na Sejm RP Anna Ewa Cicholska. Przypomniała w nim historię dziesiątek miast i miasteczek, w których bezlitośnie mordowano polskich żołnierzy i ludność cywilną; a także gwałtów dokonywanych przez okupanta i wywózek w przepelnionych, nieopalanym wagonach zwierzających (zimna temperatura spadała do -40 stopni). Wielu tego transportu nie przeżywało, a ci, którzy docierali do kresu podróży, byli zmuszani do pracy ponad swoje siły. „Ciężki gład, nieludzkie warunki, karabin i czujny wzrok enkawudzisty. Nie pracujesz – nie jesz. Jedyne prawo to grób w zamrażalni tej sowieckiej ziemi. I ta tęsknota, i niepewność: co z bliskimi, czy jeszcze zobaczysz ukochaną Polskę. Tak niewielu z was, Sybiracy, wróciło” – czytała asystent Anny Ewy Cicholskiej, Monika Golubska.

Po odczytaniu przez młodzież Zespołu Szkół nr 4 Apelu Poległych oraz wykonaniu Hymnu Sybiraków, uczestnicy uroczystości złożyli pod pomnikiem Sybiraków wiązanki kwiatów i zapalone znicze.

Zachęcamy do obejrzenia zdjęć z uroczystości w naszej [GALERII](#).

Krzysztof Napierski / UMM

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/index.php/arttykul/testament-tych-ktorzy-tam-zgineli>